

Goeieavond iedereen,

Het geeft mij hoop om iedereen hier te zien vanavond. Om samen stil te staan bij het zinloze geweld van toen, maar ook van nu. Het geeft mij nog meer hoop dat hier ook kinderen en jongeren aanwezig zijn. Want het is ook van groot belang dat de nieuwe generaties leren uit vorige generaties. Zij zijn onze toekomst en moeten weten hoe belangrijk vrede in een samenleving is. Tegelijk mag de gruwel van de oorlog, van de concentratiekampen, van de ontmenselijking, mag niet vervagen. Albert Einstein zei: *'De wereld is een gevaarlijke plaats. Niet vanwege diegenen die het kwade doen, maar vanwege diegenen die het kwade zien gebeuren en zelf niets doen.'* Dat is waarom wij herdenken en gedenken. Want wie vergeet, is gedoemd te herhalen.

Nu, meer dan ooit, want het gemis aan, en het verlangen naar vrede en vrijheid zijn helaas weer écht concreet, actueel, en dichtbij. Voor het eerst sinds de wereldbranden van de twintigste eeuw is er een gewapend conflict tussen twee landen op Europese bodem. En iets verderop, in het Midden-Oosten, gaan duizenden en duizenden mensen opnieuw een onzekere nacht in vol angst en geweld. Ik durf stellen dat onze gedachten vandaag ook allemaal bij die slachtoffers zijn.

Nu, meer dan ooit is deze herdenking zo nodig. Omdat polarisering, uitsluiting en ontmenselijking vandaag soms (opnieuw) het 'nieuwe normaal' dreigen te worden.

Joods-Italiaans schrijver Primo Levi schreef: 'Ik kan niet begrijpen, niet verdragen, dat men een mens beoordeelt, niet naar wat hij is maar naar de groep waartoe hij toevallig behoort.' Wel, we behoren allemaal tot een groep, tot verschillende groepen. Maar hier in Antwerpen geven wij het levende voorbeeld van hoe dat kan en hoe dat lukt.

Daar ben ik zelf misschien wel een beetje het bewijs ben. Mijn eigen moeder werd geboren in - jawel, - 1940, in Oekraïne. Ze was joodse. Ik ben dus ook joodse. En mijn vader werd geboren in Duitsland. In 1933. Ze vonden elkaar hier in Antwerpen en hielden zielsveel van elkaar. Soms overwint de liefde. Ook daar denk ik aan vandaag.

Nu, meer dan ooit en hiér, meer dan ooit. Want Antwerpen is ons eigen Cordoba aan de Schelde. Waar wij allemaal naast en met elkaar leven. We kruisen elkaar op het voetpad voor de moskee, de synagoge of de kerk. We staan in dezelfde rij aan de supermarkt, brengen onze kinderen groot en delen onze liefde voor de stad. Dat er gevoeligheden zijn, emoties kunnen oplopen en voor eigen meningen wordt opgekomen, nemen we er zeker bij. We zouden niet in de eerste plaats Antwerpenaar zijn, mocht het allemaal vanzelf gaan. We staan hier vandaag ook bij elkaar over geloofsgemeenschappen heen en over leeftijden heen. Met jong en oud voor hetzelfde doel: vrede. Laten we blijven opkomen en zorgen voor elkaar.

Nu, meer dan ooit en morgen ook nog.

Ik dank u.